Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XX. Warszawa, 29 czerwca 1938 r. Nr 46.

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ A.

DZIAŁ BUDOWY I UTRZYMANIA KOLEI.

427.

Zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 10 czerwca 1938 r. o zmianie okólnika nr 278, o obliczaniu dodatku administracyjnego i materiałowego przy świadczeniach dokonywanych przez Służbę Drogową i Zabezpieczenia.

W punkcie 1 okólnika nr 278 (Dz. U. M. K. z 1937 r. nr 64, poz. 547) skreśla się ustęp 2 zaczynając.y się od słów: „W przypadkach wykonywania na terytorium kolejowym" i kończący się słowami: „wyznaczonych do tego pracowników" i wzamian wprowadza się ustęp następującej treści: „W przypadkach wykonywania na terytorium kolejowym przez związki samorządu terytorialnego robót związanych z budową urządzeń komunalnych o charakterze użyteczności publicznej, opłata za sprawowanie przez Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych nadzoru nad tymi robotami w zakresie niezbędnym dla zabezpieczenia interesów kolei powinna być pobierana, w każdym poszczególnym przypadku, w wysokości poniesionych przez Dyrekcje z tego tytułu rzeczywistych kosztów nadzoru, sprawowanego w razie potrzeby przez specjalnie wyznaczonych do tego pracowników. Nie należy natomiast pobierać kosztów nadzoru nad robotami, prowadzonymi na podstawie rozporządzenia z dnia 2 lipca 1924 r. w sprawie przepisów o skrzyżowaniach dróg publicznych z kolejami żelaznymi (Dz. U. R. P. nr 65, poz. 641) przez związki samorządu terytorialnego własnym ich staraniem i kosztem".

Nr U. J. V-402/25.

428.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 czerwca 1938 r. nr 85 o stosowaniu „Tymczasowych przepisów o wykonywaniu pomiarów, planów stacyj oraz szlaków kolejowych".

Przy wykonywaniu prac, związanych z pomiarami gruntów kolejowych i sporządzaniem planów, należy stosować „Tymczasowe przepisy o wykonywaniu pomiarów, planów stacji oraz szlaków kolejowych", które będą rozesłane w oddzielnym wydaniu za nr D. 26.

Nr U. J. V-402/24.

DZIAŁ MECHANICZNO - KOLEJOWY.

429.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 8 czerwca 1938 r. o wydaniu „Przepisów o rewizji urządzeń hamulcowych M 58".

Niniejszym zatwierdzam „Przepisy o rewizji urządzeń hamulcowych wagonów towarowych i osobowych z hamulcami typu Westinghouse Lu VI i typu Westinghouse „K" (węglarki i platformy pochodzenia amerykańskiego) oraz wagonów z przewodami". Przepisy ukażą się równocześnie w wydaniu osobnym.

Przepisy powyższe wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1938 r. i jednocześnie tracą moc wszystkie dotychczas obowiązujące zarządzenia wydane w tym przedmiocie.

Nr M. H. VIII. 802/23/38.

DZIAŁ ZASOBÓW.

430.

Zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 maja 1938 r. o materiałach podlegających badaniom w Centralnym Laboratorium Badawczym.

Ministerstwo Komunikacji zarządza co następuje:

1) Badaniom w C. L. B. podlegają materiały według następującego wykazu:

Wykaz materiałów podlegających badaniom w Centralnym Laboratorium Badawczym P. K. P.

Dział I.

Koks i węgiel.

Nr Nr mianownictwa: 1, 6 i od 9 do 15 włącznie.

Dział II.

1. Materiały świetlne i pędne.

Nr Nr mianownictwa: 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 12 i 14.

2. Smary.

Nr Nr mianownictwa: od 21 do 37 włącznie, 40, 41, 44 i 46.

Uwaga: wszystkie materiały z Działu II należy przesyłać bezpośrednio do badania do Laboratorium Przetworów Ropnych P.K.P. w Drohobyczu.

Dział III.

A. Materiały i części do urządzeń prądu słabego.

1. Przewody kable i dodatki.

Nr Nr mianownictwa: 3, 110, 111, 112 i od 124 do 144 włącznie.

Uwaga: z wyjątkiem drutu przewodowego bronzowego (3) wszystkie pozostałe materiały należy przesyłać do badania do C. L. B. tylko w tych przypadkach, jeżeli brak urządzeń nie pozwala na przeprowadzenie badań podczas odbioru w wytwórni. Poza tym przewody telefoniczne polowe (110, 111 i 112) C. L. B bada tylko typ wojskowy.

9. Ogniwa galwaniczne i ich części.

Nr Nr mianownictwa: od 360 do 366 włącznie, od 378 do 389 włącznie.

10. Części różne.

Nr Nr mianownictwa: 423, 426, 427.

B. Materiały i części do urządzeń prądu silnego.

1. Przewody kable i dodatki.

Nr Nr mianownictwa: 490.

8. Części do lamp elektrycznych.

Nr Nr mianownictwa: 1140.

9. Żarówki.

Nr Nr mianownictwa: od 1150 do 1183

10. Materiały różne do urządzeń prądu silnego.

Nr Nr mianownictwa od 1205 do 1209 włącznie.

C. Różne materiały i przedmioty dla prądów słabych i silnych.

Nr Nr mianownictwa: 1489, 1497 i 1504.

D. Materiały i części do urządzeń bezpieczeństwa.

2. Do urządzeń elektrycznych.

Nr Nr mianownictwa: 1931.

Dział IV.

Wszystkie numery mianownictwa dotyczące części drewnianych nawierzchni podlegają badaniom lecz tylko w przypadkach specjalnych poleceń. Również w miarę potrzeby są badane w C. L. B. środki i metody impregnacji nawierzchni drewnianej.

Dział V.

Materiały budowlane nowe.

Nr. Nr mianownictwa: 1, 19, 23, 27, 31, 33, 37, 39, 41, 43, 47, 51, 227 i 365.

Dział VI.

Żelazo, żeliwo, stal i wyroby z nich.

5. Drut stalowy i żelazny, linki z drutu żelaznego ocynkowanego, łańcuchy i siatki.

Nr Nr mianownictwa: 206, 208 i 209.

Dział VII.

Metale półszlachetne i wyroby z nich, oraz materiały do spawania.

1. Metale półszlachetne.

Nr Nr mianownictwa: 1, 2, 6, 8, 10, 11, 14, 26, 27 i 28.

2. Blacha cynkowa, blacha miedziana zwyczajna i paleniskowa, blacha mosiężna i ołowiana.

Nr Nr mianownictwo: 34 i 40.

3. Drut miedziany i mosiężny.

Nr Nr mianownictwa: 50, 55.

5. Pręty miedziane i mosiężne.

Nr Nr mianownictwa: 70.

Dział IX.

Tkaniny, wyroby szmuklerskie, skórzane, gumowe oraz materiały izolacyjne i do celów leczniczych.

1. Tkaniny.

Nr Nr mianownictwa: 15, 17, 18, 19, od 27 do 40 włącznie, 43, 48, 58, 60 i 64.

2. Wyroby powroźnicze i szmuklerskie.

Nr Nr mianownictwa: 79, 109, 110 i 111.

3. Pasy i skóry.

Nr Nr mianownictwa: 136, 137, 140, 180, 181, 182 od 184 do 189 włącznie i 195.

4. Cerata, linoleum, tektura i wojłok.

Nr Nr mianownictwa: 200, 214, 215.

5. Materiały izolacyjne i do uszczelnień.

Nr Nr mianownictwa: 319.

Dział X.

Farby, chemikalia, materiały obrony przeciwlotniczej i gazowej oraz leki.

1. Farby.

a) farby suche, b) farby olejne, c) emalie, d) lakiery i politury, e) domieszki do farb.

Wszystkie Nr Nr mianownictwa podlegają badaniom.

2. Chemikalia.

Nr Nr mianownictwa: 137, 139, 142, 160, 163, 166, 170, 171, 176, 177, 179, 192, 195, 197, 223, 225, 226, 227, 238, 244, 264, 265, 272, 273, 275, 276, 277 i 293.

Dział XI.

Szkło, wyroby fajansowe i porcelanowe oraz materiały używane w laboratoriach i lecznictwie.

1. Szkło.

Nr Nr mianownictwa: od 97 do 102 włącznie.

Dział XIV.

Umundurowanie i materiały na ubrania oraz maski przeciwgazowe.

2. Materiały i dodatki krawieckie.

Nr Nr mianownictwa: od 85 do 98 włącznie.

2) Materiały wymagające w myśl warunków technicznych względnie umów, badań laboratoryjnych, a odbierane przez Komisarzy Odbiorczych (patrz Dz. Urz. M. K. nr 4 z dn. 10/II. 1937 r.) lub odbiorców Dyrekcyjnych na miejscu w wytwórni, podlegają badaniom w laboratoriach tych wytwórni, z wyjątkiem takich badań, których w laboratoriach wytwórni przeprowadzić nie można. W razie potrzeby przeprowadza się badania kontrolne materiałów odbieranych przez Komisarzy Odbiorczych lub odbiorców Dyrekcyjnych przez Centr. Lab. Badawcze.

3) Wszystkie materiały nie objęte powyższymi wykazami a wymagające w myśl warunków umowy badań laboratoryjnych, należy przesyłać do C. L. B., które w razie niemożności przeprowadzenia tych badań u siebie przekazywać je będzie do badania właściwemu laboratorium.

4) Od badań laboratoryjnych zwolnione są materiały i przedmioty:

a) pochodzące z zakupu bezpośredniego za zwykłym rachunkiem (§ 39 rozp. R. M. o dostawach i robotach z dn. 29/I. 37 r.) do wysokości kwot ustalonych obowiązującymi przepisami,

b) dokonywane z zakupu z wolnej ręki z powodu nieprzewidzianej a umotywowanej konieczności bezzwłocznego wykonania dostawy lub roboty (§ 37), pkt 1 Rozp. R. M. z dnia 29/I-37 r) a wartość zakupu nie przekracza kwoty 5.000 zł i próba jakości materiału przy odbiorze może być dokonana badaniami względnie próbami praktycznymi dającymi się uskutecznić na miejscu pracy lub w magazynie.

O ile przy odbiorze materiałów i przedmiotów wyszczególnionych pod a) i b) okaże się niemożność uzyskania zgodnej jednolitej opinii członków Komisji Odbiorczej, lub służba konsumująca zastrzeże sobie dostawę materiałów na podstawie badań laboratoryjnych natenczas i w wyżej opisanych przypadkach materiały powinny być poddane badaniom laboratoryjnym.

Równocześnie traci moc obowiązującą okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. (Dz. Urz. M. K. nr 2 z 1938 r., poz. 8).

Nr M. Z. IX. 909/88.

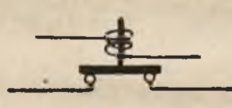
DZIAŁ ELEKTROTECHNICZNO-KOLEJOWY.

431.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 14 czerwca 1938 r. o uzupełnieniach i poprawkach w „Tymczasowej Instrukcji dla Maszynisty Wagonu (motorowego) Elektrycznego E 15".

Niniejszym zarządzam wprowadzenie następujących uzupełnień i poprawek w „Tymczasowej Instrukcji dla maszynisty wagonu (motorowego) elektrycznego":

L. p.	Miejsce w Instrukcji	Tekst dotychczasowy	Tekst obecnie obowiązujący
1	Str 17, wiersz 6 od góry.	2. Pociąg ma opuszczone pantografy.	2. Pociąg ma opuszczone pantografy przez odcięcie kurków powietrznych.
2	Str. 32, wiersz 2 od dołu.	4. Sprawdzić bezpieczniki w obwodzie baterii akumulatorów, załączyć jej odłącznik i sprawdzić jej napięcie (woltomierz powinien wskazywać 110 V);	4. Załączyć odłącznik baterii i sprawdzić jej napięcie (ok. 110 V). W razie braku wskazań woltomierza, wymienia się bezpieczniki baterii. Dalszy brak wskazań woltomierza dowodzi uszkodzenia obwodu, a nie bezpieczników.
3	Str. 34, między wierszem 8 i 9.	—	j) kurek odcinający syrenę (43). k) kurki odcinające zasilanie drzwi pod każdym z wagonów.
4	Str. 34, wiersz 5 od dołu.	9. Sprawdzić, czy pokrętny wyłącznik rozrządczy silnika sprężarki (13) jest załączony.	9. Sprawdzić, czy pokrętny wyłącznik silnika sprężarki (13) jest załączony, oraz czy elektryczny wyłącznik regulatora ciśnienia (12) jest załączony właściwie (patrz § 23, ust. (2), pkt. 1).
5	Str. 48, wiersz 6 od góry	następnie wyłączyć 1)......... 2)......... 3......... 4........., i zamknąć kurek odcinający (16/6).	następnie wyłączyć główny wyłącznik rozrządczy główny wyłącznik rozrządczy hamulca E. P. oraz zamknąć kurek odcinający (16/6).
6	Str. 50, wiersz 11 od góry.	oraz zerwać plombę i kurek (37).	oraz zerwać plombę i zamknąć kurek (37).
7	Str. 52, wiersz 10 od dołu.	maszynista powinien opuścić pantografy.	maszynista powinien opuścić pantografy przez odcięcie zapomocą kurków powietrznych.
8	Str. 52, wiersz 6 od dołu.	niema osobnych ograniczeń szybkości biegu, pociągu zaś spychanego .... itd.	niema osobnych ograniczeń, dla pociągu zaś spychanego .... itd.
9	Zał. 3 ozn. 12	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka.	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka i zatrzymu pociągu.

L. p.	Miejsce w Instrukcji	Tekst dotychczasowy	Tekst obecnie obowiązujący
10	Zał. 3. ozn. 24	Kontaktor przetworniczy.	Cewka kontaktora przetwornicy.
11	Zał. 3, ozn. 27	Przekątnik baterii.	Przekaźnik baterii.
12	Zał. 3, ozn. 28	Kontaktor baterii (R C) silnika.	Kontaktor baterii.
13	Zał. 3, ozn. 29	Przekaźnik sprężarki.	Przełącznik sprężarki.
14	Zał. 4, ozn. 2	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka.	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka i zatrzymu pociągu.
15	Zał. 4, ozn. 8	Cewka ograniczająca prąd.	Cewka bocznikowa przekaźnika samoczynnego rozruchu.
16	Zał. 4, oznaczenia, wiersz 3 od dołu.	C. L. 1 i 2.	O. L. 1 i 2.
17	Zał. 5, oznaczenia		
18	Zał. 6, ozn. 30	Zwalniacz.	Odluźniacz.
19	Zał. 6, ozn. 33	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka.	Wyłącznik pneumatyczny obwodu bezpieczeństwa hamulca E. P.
20	Zał. 6, ozn. 34	Kiszka łącznikowa pneumatycznego wyłącznika czuwaka.	Kiszka łącznikowa pneumatycznego wyłącznika 33.
21	Zał. 6, ozn. 38	Wyłącznik pneumatyczny zatrzymu pociągu (wyłączanie silników trakcyjnych przy działaniu zatrzymu pociągu).	Wyłącznik pneumatyczny czuwaka i zatrzymu pociągu (wyłączanie silników trakcyjnych przy działaniu czuwaka i zatrzymu pociągu).

Należy we wszystkich egzemplarzach Instrukcji E 15 wprowadzić wymienione wyżej zmiany, przy czym dla poz. 1, 2, 3, 4, 5 i 7 zostaną wydrukowane stosowne nalepki.

Zarządzenie wchodzi w życie z dn. 1 lipca 1938 r.

Nr BE. Pr. 133/4/38.

DZIAŁ DRÓG KOŁOWYCH.

432.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 czerwca 1938 r. nr 86 do Urzędów Wojewódzkich: w Białymstoku, Kielcach, Krakowie, Stanisławowie i Warszawie o uwzględnieniu zamknięć dróg i mostów w rozkładach jazdy autobusów P. K. P.

Wobec tego, że do Urzędowego Rozkładu Jazdy, ważnego od 15 maja do 1 października 1938 r. włączono w postaci dodatku Rozkład jazdy autobusów komunikacji samochodowej P.K.P. i że taki dodatek będzie w przyszłości włączany do każdego wydania Urzędowego Rozkładu Jazdy, Biuro Komunikacji Samochodowej musi przed układaniem Rozkładu, otrzymywać z Urzędów Wojewódzkich wiadomość o postanowionych na dany okres Rozkładu terminach zamknięcia i otwarcia do ruchu dróg i mostów, po których kursują autobusy P.K.P.

Ze względu na powyższe należy w przyszłości nadsyłać do Biura Komunikacji Samochodowej (al. Jerozolimska 33) wykazy postanowionych terminów zamknięcia i otwarcia do ruchu dróg i mostów komunikacji samochodowej P.K.P. z dokładnym podaniem objazdów. Wykazy należy przesyłać dwa razy do roku, a mianowicie przed 10 stycznia wykaz z danymi do letniego Rozkładu, ważnego od 15 maja do 1 października i przed 10 lipca wykaz z danymi do Rozkładu zimowego, ważnego od 1 października do 15 maja roku następnego.

Podane wyżej terminy powinny być dotrzymywane przez właściwe P.Z.D., gdyż jakakolwiek zmiana rozkładu jazdy jest niedopuszczalna, wyjąwszy przypadki nieoczekiwane.

Gdyby dokładne określenie jakiegoś terminu nie było możliwe przed styczniem lub też przed lipcem, to jednak należy w tych terminach podać tymczasowo, na jakim odcinku drogi lub na którym moście i w jakich miesiącach jest zamierzona przerwa ruchu, ze wskazaniem objazdu tego odcinka drogi lub też mostu, a po dokładnym określeniu czasu przerwy podać go niezwłocznie do wiadomości Biura, w każdym przypadku przynajmniej na 14 dni przed 15 maja lub też przed 1 października na następujący po tych dniach okres letni lub też zimowy.

W przypadku nieoczekiwanego zamknięcia ruchu należy o decyzji zamknięcia zawiadomić niezwłocznie właściwy Oddział Komunikacji Samochodowej P.K.P. (w D.O.K.P. w Krakowie, w Warszawie, w Białymstoku i oddzielny w Kołomyji), przy czym decyzja powinna być — o ile możności — powzięta przynajmniej na 14 dni przed jej wykonaniem.

Nr DR-48/100.

433.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 14 czerwca 1938 r. nr 87 o zwolnieniu od opłat stemplowych podań i świadectw w sprawach dotyczących ruchu pojazdów mechanicznych, wydawania pozwoleń dla kierowców oraz wydawania koncesyj na zarobkowy przewóz osób i towarów pojazdami mechanicznymi.

Ministerstwo Komunikacji podaje do wiadomości i stosowania poniższy tekst wykładni ustawy o opłatach stemplowych, ogłoszonych w Dz. Urzęd. Min. Skarbu z dn. 30 grudnia 1936 r. nr 34, poz. 1012 (wykładnia nr 485 str. 1243):

„(art. 145 i 154 u. o. s.). Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 123 i 213 ordynacji podatkowej zwalnia od opłat stemplowych 1) podania wnoszone w sprawach dopuszczania pojazdów mechanicznych do ruchu na drogach publicznych i ich rejestracji w sprawach pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych oraz w sprawach wydawania koncesyj na zarobkowy przewóz osób i towarów pojazdami mechanicznymi, jak również 2) świadectwa wydawane na skutek wymienionych podań. Zarządzenie niniejsze dotyczy podań wniesionych od dnia 20 grudnia 1936 r. oraz świadectw, wydanych od tej daty".

Ze względu na powyższe zarządzenie wykładnia 434, ogłoszona w nr 12 Dz. Urz. Min. Skarbu z 1935 r. stała się nieaktualną z wyjątkiem pozycyj 12 i 20 p. b.

Jednocześnie traci moc zarządzenie Ministerstwa Komunikacji z dn. 12 kwietnia 1937 r. nr 231 (Dz. U. M. K. nr 48, poz. 434).

Nr DR. 126-3/2.

434.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 9 czerwca 1938 r. nr 88 o zmianie w przedstawianiu sprawozdania o stanie zatrudnienia na robotach drogowych i wodnych.

Pismem z 13.IV. r. b. nr D. III. 2955/3/38 Ministerstwo Skarbu uchyliło dotychczas obowiązujące sprawozdania miesięczne o stanie zatrudnienia na robotach drogowych i wodnych (na drukach nr 24-Koł.) wprowadzone zarządzeniem Min. Skarbu z 20.IV. 1937 r. nr D. I. 6921/B. Inw./37, a polecone do wykonania zarządzeniem Min. Komunikacji z 31.V. 1937 r. 1:DR-106/1, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym M. K. nr 16 z 10.VI. 1937 r., poz. 119. Ponieważ jednak Ministerstwo Komunikacji jest w dalszym ciągu zainteresowane w posiadaniu wiadomości o stanie zatrudnienia, przeto uchyla z wyżej wspomnianego swego zarządzenia jedynie części, dotyczące sporządzania i wysyłania sprawozdań do Ministerstwa Skarbu.

Wobec powyższego obowiązuje nadal nadsyłanie sprawozdań sumarycznych po 1 egzem-

plarzu do Ministerstwa Komunikacji (Dep. VII) i Ministerstwa Komunikacji (Biuro Dróg Wodnych) w tych samych terminach, tj. do 15-go dnia każdego miesiąca, następującego po sprawozdawczym.

Nr DR-106/3.

435.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 15 czerwca 1938 r. nr 89 o rocznych zapotrzebowaniach druków z działu dróg kołowych serii „M. K. — Koł."

W związku z uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 października 1934 r. określającą tryb postępowania przy zamawianiu druków i zawierającą między innymi postanowienie o scentralizowaniu zamówień na druki używane powszechnie przez podległe Ministerstwom urzędy, Ministerstwo Komunikacji znormalizowało, tak pod względem treści jak i pod względem formy między innymi druki z działu dróg kołowych i przystąpiło do zaopatrywania w nie urzędów wojewódzkich.

Osiągnięcie korzyści z centralizacji zamówień wymaga nieodzownie, aby urzędy wojewódzkie (Komisariat Rządu na m. st. Warszawę) wysyłały swoje zapotrzebowania do Ministerstwa Komunikacji w jednym terminie.

Termin ten wyznacza się **na dzień 1 października** każdego roku. Wysyłane na ten termin zapotrzebowania powinny obejmować druki z działu dróg kołowych (serii „M. K.-Koł.") potrzebne na okres **jednego roku** kalendarzowego, a jeżeli używanie druku (np. „karty kontroli opłat od pojazdu mechanicznego na rzecz P. F. D.") jest związane z okresem budżetowym — na okres jednego roku budżetowego.

W zapotrzebowaniach należy umieszczać dane następujące:

1) nr druku według katalogu,

2) rodzaj druku (w skróceniu: lz — luźne kartki, ks — książki, zt — zeszyty, bl — bloki, ze wskazaniem ilości kart w bloku oraz stron w książce lub zeszycie),

3) nazwę druku,

4) przybliżone zużycie druków w ciągu **całego** roku, poprzedzającego rok, na który wysyła się zapotrzebowanie,

5) przybliżoną ilość druków, jaka pozostanie z końcem roku, poprzedzającego rok, na który wysyła się zapotrzebowanie i

6) zapotrzebowanie druków każdego rodzaju (p. 2) na rok nadchodzący.

Ilość potrzebnych druków (p. 6) należy podawać na podstawie obliczenia, mając na uwadze ich zużycie we wszystkich oddziałach służby, które zaopatruje w druki urząd wojewódzki, w ciągu całego roku poprzedzającego rok, na który wysyła się zapotrzebowanie (p. 4) i spodziewaną z końcem tego roku pozostałość (p. 5). Zapotrzebowanie (p. 6) + remanent (p. 5) nie powinno na ogół przewyższać ich zużycia w roku poprzedzającym (p. 4) więcej niż o 50%; w przeciwnym razie odpowiednie pozycje zapotrzebowania należy szczegółowo uzasadnić w osobnej uwadze.

Według dotychczasowego doświadczenia, niektóre urzędy wojewódzkie nadsyłają zapotrzebowania na druki bez należytego opracowania, żądając albo zbyt dużej ilości druków, przewyższającej znacznie rzeczywistą potrzebę, albo zbyt małej, co znów powoduje nadsyłanie przez nie do Ministerstwa Komunikacji dodatkowych zapotrzebowań już w jeden lub dwa miesiące po otrzymaniu zamówionych druków. W pierwszym przypadku gromadzą się zbędne zapasy, które w razie zmiany metod pracy stają się nieużyteczne i idą na makulaturę, w drugim zaś przypadku dodatkowe zapotrzebowania wywołują niejednokrotnie potrzebę nowych nakładów, podnosząc koszty. Uniknie się tego, gdy roczne zapotrzebowania będą opracowywane starannie i ze znajomością rzeczy.

Ministerstwo Komunikacji prosi, aby zapotrzebowania na druki **z działu dróg kołowych** opracowywały Wydziały Komunikacyjno-Budowlane, a nie, jak to się dzieje dotychczas w niektórych urzędach wojewódzkich, Oddziały Budżetowo - Gospodarcze Wydziałów Ogólnych. Również magazynowanie druków przysłanych przez Ministerstwo, powinno odbywać się z udziałem urzędnika Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego.

Ministerstwo Komunikacji zwraca uwagę na konieczność celowego i oszczędnego używania druków, których koszt obciąża budżet Państwowego Funduszu Drogowego kwotą przewyższającą już 40.000 zł rocznie. Wielką pomocą w tym będzie zaprowadzenie książki otrzymanych i wydawanych druków, w której po lewej stronie powinien być zapisywany przychód, a po prawej rozchód. Dokładna kontrola zużycia druków pozwoli urzędom wojewódzkim uniknąć nieoszczędnego ich używania i niepotrzebnego zamawiania.

Na podstawie otrzymanych od wszystkich urzędów wojewódzkich i od Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę zapotrzebowań Ministerstwo Komunikacji będzie zamawiało druki na okres całego roku za pośrednictwem Polskiej Ajencji Telegraficznej. Drukarnie będą je rozsyłały bezpośrednio właściwym urzędom za pokwitowaniem. Pokwitowania należy niezwłocznie zwracać drukarniom, gdyż na podstawie tych pokwitowań odbywa się rozrachunek między Ministerstwem Komunikacji a P. A. T. Odpisy udzielonych drukarniom zamówień Ministerstwo Komunikacji prześle zainteresowanym urzędom wraz z rozdzielnikiem druków przeznaczonych do rozesłania; urzędy, po otrzyma-

niu rozdzielnika, powinny sprawdzić, czy zamówiona dla nich przez Ministerstwo ilość druków każdego rodzaju jest wystarczająca, gdyby tak nie było, należy niezwłocznie zwrócić się do Ministerstwa z prośbą o zwiększenie ilości odpowiednich druków, dając **obowiązkowo** stosowne uzasadnienie. Jeżeli reklamacja urzędu nastąpi bez zwłoki, Ministerstwo będzie mogło zwiększyć zamówienie jeszcze przed jego wykonaniem, przez co uniknie się konieczności zamawiania nowego droższego nakładu.

Gdyby pomimo ścisłego zastosowania się do wyżej podanych wskazówek zabrakło w ciągu roku w urzędzie któregokolwiek druku, urząd powinien wystąpić do Ministerstwa z dodatkowym zapotrzebowaniem, w którym należy:

a) powołać się na ostatnie zapotrzebowanie roczne oraz

b) umieścić dane następujące:

1) ile takich druków zużyto od początku roku (kalendarzowego lub budżetowego w zależności od tego, na jaki okres druk był zamówiony w rocznym zapotrzebowaniu),

2) jaki zapas tych druków jest jeszcze w urzędzie,

3) na jaki okres potrzebne są druki wskazane w zapotrzebowaniu dodatkowym (okres ten powinien być liczony według ogólnego prawidła do 31.XII. lub 31.III.),

4) w jaki sposób obliczono potrzebną ilość druków.

Dodatkowe zapotrzebowania nadesłane bez tych danych będą zwracane urzędom do uzupełnienia.

Dodatkowe zapotrzebowania należy nadsyłać nie później niż na 6 tygodni przed terminem dostawy, gdyż Ministerstwo Komunikacji, nie posiada większych zapasów druków ze względu na brak miejsca na ich przechowywanie i może uczynić zadość większym dodatkowym zapotrzebowaniom urzędów tylko zamawiając w drukarni nowy nakład.

Zapotrzebowania mogą być sporządzane tylko na druki znormalizowane przez Ministerstwo Komunikacji. Druki te są wymienione w „Katalogu druków z działu dróg kołowych", przesłanym urzędom wojewódzkim i Komisariatowi Rządu na m. st. Warszawę przy zarządzeniu Ministerstwa z dnia 29 kwietnia 1938 r. nr DR-3/79. Załączanie do zapotrzebowań wzorów opracowanych i wydawanych przez Ministerstwo Komunikacji druków, jest zbędne.

W razie potrzeby mogą urzędy występować do Ministerstwa z wnioskami o opracowanie nowych wzorów druków, niezbędnych do prac urzędu. We wnioskach takich należy szczegółowo opisać, do jakich czynności ma służyć dany druk, podać jego projektowane brzmienie, wskazać formę, w jakiej ma być używany przy pracy (luźna kartka, książka, zeszyt, blok i o ilu kartach), oraz czy ma być wypełniany ręcznie (atramentem czy ołówkiem), na maszynie przez kalkę, z jaką ilością odbitek itp.; oprócz tego należy również wskazać pożądany format, kierując się zasadą, że mniejszy format jest tańszy i dogodniejszy w pracy.

W końcu Ministerstwo zaznacza, że jeżeli z druków serii „M. K.-Koł." będą korzystały wydziały powiatowe używając ich do potrzeb dróg samorządowych, to należność za nie powinna być zarachowywana na poczet udziału Państwowego Funduszu Drogowego w kosztach utrzymania personelu, służby i biur powiatowych zarządów drogowych. Wyjątek stanowią druki nr 121-Koł. (zaświadczenia na ulgowy przewóz kolejami materiałów drogowych), które należy wydawać bezpłatnie wszystkim instytucjom upoważnionym do wystawiania tych zaświadczeń.

Ceny druków będą podawane przez Ministerstwo zainteresowanym urzędom do wiadomości.

Jednocześnie traci moc obowiązującą okólnik z dnia 4 lutego 1937 r. nr 27, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji nr 5 z dnia 19.II. 1937 r.

Nr DR-3/80.

Adres Redakcji:
Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Gabinet Ministra, pokój Nr 27, tel. 552.00, wewn. 101.

Adres Administracji:
Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, pokój Nr 123 II p. tel. 8.26.28. Konto czekowe PKO. Nr 30658.

Warunki prenumeraty w kraju: rocznie zł 8.—; półrocznie zł 4.—; kwartalnie zł 2.—; cena numeru 50 gr.

Do nabycia w Administracji Dz. Urz. M. K. lub w Administracji Dz. Zarz. D. O. K. P. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedyńczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się. Za zmianę adresu opłata wynosi 50 groszy.

Cena ogłoszeń: od wiersza zł 1; za stronę zł 100.

Ogłoszenia prywatne można umieszczać tylko na luźnych kartkach dołączonych do Dziennika. Administracja Dziennika nie odpowiada za niedotrzymanie terminu ogłoszenia.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr 99783. 29.VI.38. 8400.